

Wonder Israël	3
Een successtory met onopgeloste problemen	4
'Gods eigen land'	6
'Ja' zeggen	7
De hoop van Israël	8
70 jaar Israël... teken van hoop!	10
Niet klein te krijgen	11
12 artikelen over Israël	12

Verbonden is een uitgave van het deputaatschap Kerk en Israël van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland.

Bij de foto op de voorpagina:

Het wapen van Israël, de menora, geflankeerd door olijftakken. Israël had, zoals veel andere landen deden, voor een adelaar of een leeuw kunnen kiezen. De adelaar, met z'n reusachtige vlerken, die z'n jongen ermee draagt of beschermt (Deut. 32:11; Ps. 91:40), of de leeuw, als de leeuw van Juda (Gen. 49:8-12). Ze zouden de kracht van Israëls God goed getypeerd hebben. Toch koos Israël voor de zevenarmige kandelaar, omdat het levensbeginsel van Israël ermee wordt aangeduid. De menora is altijd het teken geweest van Gods lichtende en beschermende aanwezigheid en tevens een krachtig baken voor het geloof van Israël. De olijftakken verwijzen naar het visioen in Zacharia 4 over de standaard met zeven lampen, geflankeerd door twee olijfbomen die de lampen van olie voorzien. Tekenen van Gods Geest. Terugkeer naar het land zal geschieden 'niet door kracht noch door geweld, maar door mijn Geest!' (Zach. 4:6). Zo ervaart Israël het herleven van het volk Israël in het land na 1948.

colofon

Commissie van redactie: drs. A. Brons, drs. L. van Dalen, dr. C.M. van Driel, drs. A. Hoekman
Eindredacteur: C.M. van Driel, e-mail: cmvdriel@solcon.nl, tel.: (0318) 701560
Website: www.kerkenisrael.nl
Contact deputaten Kerk en Israël: e-mail: info@kerkenisrael.nl
Administratieadres: Landelijk kerkelijk bureau van de Chr. Geref. Kerken, Ghandistraat 2, 3902 KD Veenendaal, Postbus 334, 3900 AH Veenendaal, tel.: (0318) 582350, fax (0318) 582351, e-mail: info@cgk.nl

Penningmeester: P.A.J. Pruijssers, e-mail: penningmeester@kerkenisrael.nl, tel.: (0416) 85 12 96
 Bankrekeningnummer: NL19 INGB 0000 3652 71, t.n.v. Dep. Kerk & Israël Chr. Geref. Kerken te Veenendaal

Voor legaten en schenkingen kunt u contact opnemen met de penningmeester, hij geeft ook gaarne informatie over diverse aan te bevelen projecten.

De staat Israël is de vervulling van de profetische hoop, het begin van het ontspruiten van onze verlossing.

Abraham Isaak Kook, de eerste Asjkenazische opperrabbin van Israël

Wonder Israël

Het jaar gaat snel voorbij, maar 2018 is een jaar om te onthouden. Niet zozeer vanwege de bijzondere dingen die er dit jaar gebeurd zijn of nog zullen gebeuren, maar vooral vanwege het bijzondere jubileum dat de staat Israël viert. De Joodse staat werd 'geboren' in 1948 en bloeit – ondanks oorlogen en dreigingen – al 70 jaar volop!

Wat maakt dit smalle stukje land aan de Middellandse Zee zo uniek? Ingeklemd tussen Libanon, Syrië, Jordanië en Egypte wonen hier ruim 8 miljoen mensen, waarvan ruim drie kwart Joden zijn. Na de Tweede Wereldoorlog zijn velen uit andere delen van de wereld naar Israël gekomen om daar een nieuw bestaan op te bouwen. Hun (klein)kinderen werden er geboren en bouwden het land op. Zo zijn de 650.000 Joden die Israël in 1948 bevolkten, uitgegroeid tot ruim 6 miljoen! Sta daar eens bij stil: in de holocaust werden er miljoenen Joden vermoord, maar vandaag wonen er miljoenen Joden in hun eigen land!

Religies

In sommige landen, zoals bijvoorbeeld de Islamitische Republiek Iran, heb je al gauw een probleem als je geen moslim bent. Hoewel Israël een Joodse staat is, leven er ook Druzen, moslims en christenen. Over het algemeen leven deze groepen in vrede naast elkaar. Wie Jeruzalem bezoekt, kan met eigen ogen zien dat Joden, moslims en christenen elkaar respecteren. Arabische Israëliërs – veelal moslims – werken er in Joodse hotels, restaurants, winkels en

vele andere bedrijven. Talloze christelijke organisaties kunnen in de Joodse staat dienstbaar zijn.

De Klaagmuur en de Al-Aqmoskee liggen op een steenworp afstand van elkaar – maar dagelijks bidden zowel Joden als moslims in vrijheid hun gebeden. De vele kerken in en om Jeruzalem bieden christenen de gelegenheid om Jezus Christus in vrijheid te aanbidden. Al 70 jaar lang is godsdienstvrijheid een groot goed in Israël!

Oorlogen

In die 70 jaar is de Joodse staat flink onder vuur genomen. Na de Arabisch-Israëli-sche Oorlog van 1948, toen de onafhankelijkheid werd uitgeroepen door David Ben-Gurion, volgden de oorlogen van 1967 (Zesdaagse Oorlog) en 1973 (Jom Kippoeroorlog). In die oorlogen stond Israël tegenover de legers van Syrië, Jordanië en Egypte. Toch wisten de IDF (Israel Defence Forces) hun vijanden terug te dringen tot in hun eigen gebied. Op Syrië werden de Golanhoogten veroverd, de Westelijke Jordaanover op Jordanië en het schiereiland Sinaï op Egypte. De staat Israël is sterker uit deze oorlogen gekomen.

Na die oorlogen hebben juist de 'binnenlandse' Intifada's voor de meeste spanningen gezorgd. Van tijd tot tijd laait het geweld op in de Gazastreek en op de Westelijke Jordaanover. Elke dag vliegen er brandende vliegtuigen vanuit Gaza naar Israël om landbouw- en natuurgebieden met vuur te treffen – en aartsvijand Iran is militair aanwezig in buurland Syrië.

Lieuwejan van Dalen

Uniek

Israël is de enige democratie in het Midden-Oosten. Omringd door islamitische landen, waar extremistische krachten zich soms roeren, moet de Joodse staat zich staande houden. Veel media staan kritisch tegenover Israël en in de wereld neemt het antisemitisme toe.

In deze moeilijke situatie is het volstrekt uniek dat deze staat de wereld op economisch en ecologisch, cultureel en culinair,

De Knesset, het parlamentsgebouw van Israël

archeologisch en technologisch terrein zoveel te bieden heeft. De Joodse staat is, zowel wat betreft zijn geschiedenis als zijn huidige bestaansvorm, een wonder. Vriend en vijand staan versteld dat Israël (na) 70 jaar (nog) bestaat. De vraag is wie dat wonder heeft gedaan... <

De vlag van Israël

De huidige vlag van Israël werd op 28 november 1948, vijf maanden na de onafhankelijkheid van het land, in gebruik genomen. De vlag heeft een witte achtergrond met de blauwe Davidster tussen twee blauwe strepen. De ontwerper was David Wolffson, een zakenman in de vroege zionistische beweging. Hij koos bewust voor religieuze symbolen. De vlag is een talliet, een gebedskleed, dat bij het Joodse ochtendgebed gedragen wordt, in zijn oorspronkelijk voorgeschreven kleuren blauw en wit, met de Davidster eraan toegevoegd. De kleur blauw verwijst naar de hemel of naar God. In de gebedskleden van het eerste uur kwam de indigokleur terug in een van de draden van de gebedskwasten aan de talliet.

Joodse symbolen